

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ «ΝΕΩΝ» ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ**Προλεγόμενα.**

Με το ν.2084/92 καθιερώθηκε νέο ασφαλιστικό καθεστώς για τα πρόσωπα που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά **από την 1.1.93 και μετά** ή θα ασφαλισθούν στο μέλλον.

Χωρίς να αλλοιώσει τη μορφή των φορέων ασφαλίσεως που λειτουργούν ή τη νομική προσωπικότητά τους και χωρίς να διαφοροποιήσει το κύκλο των ασφαλισμένων προσώπων σ'ένα έκαστο φορέα, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου ως φορέα συνταξιοδότησεως, ο νόμος προέβη σε νέες ρυθμίσεις ως προς τους νεοασφαλιζομένους. Καθιέρωσε γι'αυτούς ασφαλιστικό καθεστώς, εντελώς διάφορο, σε όλα τα επί μέρους θέματα ασφαλίσεως εισφορών και συντάξεων έναντι εκείνου που ισχύει για τους μέχρι 31.12.92 ασφαλισθέντες.

Το νέο αυτό σύστημα διακρίνεται για την αυστηρότητα των προϋποθέσεων για θεμελίωση δικαιώματος σε σύνταξη, τον περιορισμό του ύψους αυτής, αλλά και την καθιέρωση ίσης επιβάρυνσης των οπουδήποτε ασφαλιζομένων, αναλόγως του ύψους των αποδοχών τους, και όπου η εξεύρεση των αποδοχών είναι δυσχερής, με τη θέσπιση τεκμαρτών τοιούτων με τους αυτούς συντελεστές δι'όλους.

Για την κατηγορία αυτή των ασφαλιζομένων, τέθηκε σε εφαρμογή για πρώτη φορά στην Ελλάδα ο θεσμός της τριμερούς χρηματοδότησεως της ασφαλίσεως. Ο Κρατικός προϋπολογισμός ήλθε αρωγός στα έσοδα της Κοινωνικής Ασφαλίσεως με υποχρεωτική συμμετοχή σ'αυτά κατά το 1/3 στους κλάδους συντάξεως και ασθενείας βάσει συντελεστών εκ των προτέρων προσδιορισμένων. Ωστόσο σε ό,τι αφορά στο ΙΚΑ, η συμμετοχή του Κράτους από 1.1.2003 καταργήθηκε. Το ίδιο θα συμβεί και για τους ασφαλισμένους των ειδικών Ταμείων από τότε που οι κλάδοι σύνταξής τους ενταχθούν στο ΙΚΑ (ν.3029/2002 άρθρ. 4 παρ. 4).

Ο νόμος αυτός για την αυτήν ως άνω κατηγορία ασφαλισμένων, απήλλαξε το θεσμό από τις ρυθμίσεις εκείνες που δημιουργούσαν μορφές υπερασφάλισης και από άλλες παραδοξότητες που αντιβαίνουν στη φιλοσοφία της Κ.Α.

Στο Δημόσιο τα σχετικά θέματα διέπονται από τα άρθρα 3 έως και 18 του Ν.2084/92⁽¹⁾ ενώ **για τους φορείς κοινωνικής ασφαλίσεως** τα αντίστοιχα θέματα περιλαμβάνονται στα άρθρα 22 έως 43 του ως άνω νόμου⁽²⁾. Στο ουσιαστικό μέρος, μεταξύ τους οι ρυθμίσεις ελάχιστα διαφέρουν.

1.-Φορείς «Κοινωνικής Ασφάλισης»

Για την αποτροπή κάθε αμφισβήτησεως ως προς τους Φορείς που καθίστανται αποδέκτες των ρυθμίσεών του, ο νόμος στους εννοιολογικούς προσδιορισμούς, με το άρθρ. 2 παρ. 4, όρισε ότι:

«Στον παρόντα νόμο οι παρακάτω όροι σημαίνουν αντίστοιχα:

Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης: Όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία και Οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή ΝΠΔΔ και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων⁽³⁾.

Επίσης Φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί που λειτουργούν με τη μορφή ΝΠΙΔ, οι Υπηρεσίες και κάθε άλλος Φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεως (κύριες και επικουρικές), βοηθημάτων ή μερισμάτων ή παροχές ασθενείας ή εφ'άπαξ βοηθήματα εφ'όσον καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος.

Δεν θεωρούνται φορείς ασφάλισης κατά την έννοια του παρόντος νόμου τα Κεφάλαια Αποκαταστάσεως Φορτοεκφορτωτών (ΚΑΦ)».

Κατά τη γραμματική της διατύπωση η διάταξη είναι σαφής. Εναπομένει να δούμε αν οι ορισμοί αυτής αλλά και των προηγηθέντων νόμων 1902/90 και 1976/91 συμπορεύονται προς τη συνταγματική τάξη σε ό,τι αφορά τα κάθε μορφής Ταμεία – ΝΠΙΔ, δοθέντος ότι αρχήθεν εκφράσθηκαν απόψεις ότι προσβάλλουν τα άρθρ. 12 παράγρ. 1 και 23 παράγρ. 1 του Συντάγματος, με τα οποία προστατεύονται η αυτονομία των Ταμείων αυτών και η συνδικαλιστική ελευθερία αντίστοιχα, και αν οι ρυθμίσεις των υπόψη νόμων είναι σύμφωνες με το άρθρο 22 παράγρ. 5 κατά το οποίο «το Κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων.⁽⁴⁾

Τελικώς τα δικαστήρια έκριναν ως συνταγματικές ρυθμίσεις (ΑΠ 530/97 ΔΕΝ 1997 σελ. 881 και 538/97 ΕΔΚΑ 1998 σελ. 180).

2.-Η έννοια του όρου «υπάγονται για πρώτη φορά».

Για τον προσδιορισμό του κύκλου των υπαγομένων στις ρυθμίσεις του νέου συστήματος το ακροτελεύτιο άρθρ. 43, του τρίτου μέρους του Ν.2084/92, το οποίο πραγματεύεται τις «ρυθμίσεις για τους ασφαλιζομένους στους φορείς Κοινωνικής Ασφαλίσεως από 1.1.93» (άρθρ. 22-43), ορίζει τα εξής:

«1. Οι διατάξεις των άρθρων 22 έως 43 του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή για τους ασφαλισμένους, **οι οποίοι**

υπάγονται για πρώτη φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από **1.1.93 και μετά**, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις. Από τις παραπάνω διατάξεις εξαιρείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις».

Η διάταξη θέτει ως κριτήριο, χαρακτηρισμού του «νέου» ασφαλισμένου την ημερομηνία ασφαλίσεως **το πρώτον** σε φορέα όμως **κύριας** ασφαλίσεως από υποχρεωτική ασφάλιση. Κατ'αντιδιαστολήν, όσοι υπήχθησαν σε φορέα κύριας ασφάλισης πριν από την 1.1.93, λογίζονται ως «παλαιοί» ασφαλισμένοι⁽⁵⁾.

Υποσημειώσεις "Προλεγόμενα" στο Δεύτερο μέρος

(1) Όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τους Ν.2320/95 άρθρ. 5 ΔΕΝ 1995 σελ. 820, 2512/97 άρθρ. 2 παράγρ. 6, ΔΕΝ 1997 σελ. 791, 2592/98 άρθρ. 8 παράγρ. 13 και 17 ΔΕΝ 1998 σελ. 536, 2703/99 άρθρ. 5 παράγρ. 10 ΔΕΝ 1999 σελ. 1051, 3029/2002, άρθρ. 1 ΔΕΝ 2002 σ. 973.

(2) Όπως τροποποιήθηκαν με τους Ν.2150/93 άρθρ. 19 παράγρ. 1,2 ΔΕΝ 1993 σελ. 813, 2320 άρθρ. 5 (βλ. ΔΕΝ προηγ. υποσ.), 2335/95 άρθρ. 2,4,5 και 9 ΔΕΝ 1995 σελ. 1066, 2556/97 άρθρ. 1,2,5 και 7, ΔΕΝ 1998 σελ. 119 και 2676/99 άρθρ. 75 ΔΕΝ 1999 σελ. 97, 3029/2002 άρθρ. 3 (ΔΕΝ προηγ. υποσ.).

Η διάταξη τίθεται όπως αντικ. με το Ν.2227/94 άρθρ. 11 παράγρ. 1-3.

Βλ.Γ.Παπαδημητρίου: Ζητήματα συνταγματικότητας της παρέμβασης του Κράτους στα Τ. Αλληλοβοηθείας των Τραπεζών ΝοΒ 1991 σελ. 1368 (αντίθετη προς το Σύνταγμα), Ανδρ. Γαζή: Συνταγματικότητα παρέμβασης του κράτους στα Επικ. Ταμ. Ασφ. των Τραπεζών, ΝοΒ 1993 σελ. 58 (σύμφωνη προς το Σύνταγμα), Γ. Λεβέντη - Γ. Ψηλού: ΔΕΝ 1994 σελ. 833 (σύμφωνη προς το Σύνταγμα καθ'όσον δεν προσβάλλεται η αυτονομία).

Βλ. πλείονα για τους "παλαιούς" ασφαλισμένους στην αρχή του παρόντος βιβλίου "Ει του **ΚΕΦ. VI.- ΑΣΦΑΛΙΣΗ-ΕΙΣΦΟΡΕΣ**

Α΄ Ασφαλιζόμενοι.

Ο κύκλος των ασφαλιζομένων σ'ένα έκαστο Ταμείο, συμπεριλαμβανομένου και του ΙΚΑ, εξακολουθεί να είναι ο αυτός, όπως με τις επί μέρους διατάξεις εκάστου έχει προσδιορισθεί. Ωστόσο, θεσπίστηκαν περιορισμοί ως προς την παράλληλη ασφάλιση.

1.Μονομερής ασφάλιση.

Ο νόμος, για τους «νέους» ασφαλισμένους, καθιερώνει την υποχρεωτική μονομερή ασφάλιση ως ακολούθως:

«Υποχρεωτική ασφάλιση επιτρέπεται **σε ένα φορέα** κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, ένα φορέα ασφάλισης ασθένειας και ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας» (Ν.2084/92 άρθρ. 39).

Περαιτέρω, το αυτό άρθρο, όπως τροποποιήθηκε, θεσπίζει τους κανόνες εκείνους που είναι απαραίτητοι για τη διασφάλιση της ως άνω αρχής.

Ο νόμος δεν επιλαμβάνεται της ασφαλίσεως των μισθωτών κατά της ανεργίας, για τα οικογ. Επιδόματα (ΔΛΟΕΜ) και τον Λ/σμό στρατευομένων (ασφάλιση ΟΑΕΔ), για τις εισφορές υπέρ ΟΕΚ και Εργ. Εστίας. Για τους φορείς αυτούς, τις εισφορές των οποίων εισπράττει ή συνεισπράττει το ΙΚΑ, αδιαφόρως φορέα ασφαλίσεως για σύνταξη και ασθένεια του μισθωτού, εξακολουθούν να ισχύουν οι κείμενες διατάξεις.

2.- Επιλογή φορέα επί παραλλήλου ασφαλίσεως.

Η παράλληλη ασφάλιση σε πλείονες του ενός φορείς αποτελεί θεσμοθετημένη μορφή του ασφαλιστικού δικαίου για τους μέχρι 31.12.92 ασφαλισθέντες. Συνήθως απαντάται σε περίπτωση ασκήσεως παραλλήλως δύο επαγγελματιών για ένα έκαστο των οποίων ο εργαζόμενος υπάγεται σε διαφορετικό φορέα⁽¹⁾. Δεν λείπουν όμως και οι περιπτώσεις που ορισμένες κατηγορίες προσώπων, για μία και την αυτή επαγγελματική απασχόληση απολαμβάνουν διπλής ασφαλίσεως⁽²⁾. Η δεύτερη αυτή μορφή συνιστά ανεπίτρεπτη υπερασφάλιση, ιδίως όταν επιβαρύνονται με εισφορές και οι εργοδότες ή υφίστανται υπέρ των Ταμείων κοινωνικοί πόροι.

Για τους υπαγομένους για πρώτη φορά στην ασφάλιση από 1.1.93 το όλο θέμα αντιμετωπίζεται σε νέα βάση ως ακολούθως, εν όψει της αρχής της μονομερούς ασφαλίσεως:

Όπου προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις η υποχρεωτική ασφάλιση σε περισσότερους τους ενός φορείς, οι υποκείμενοι σε αυτή ασφαλιζονται μόνο σε ένα φορέα, τον οποίο επιλέγουν με δήλωσή τους.

Η δήλωση υποβάλλεται κάθε φορά που εμφανίζεται περίπτωση παράλληλης ασφαλίσεως και μέσα σε έξι μήνες από αυτή, σε όλους τους σχετικούς φορείς και στους οικείους εργοδότες.

Σε περίπτωση μη υποβολής της δήλωσης «η υποχρεωτική ασφάλιση γίνεται στο φορέα υπάγεται ή κατά το πρώτο αναληθείσα μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση ή η ιδιότητα. Η επιλογή, αναφέρεται στον κλάδο κυρίας ασφαλίσεως και αφορά όλους τους κλάδους που καλύπτει ο επιλεγείς Φορέας, ασθένεια, επικ. ασφάλιση, πρόνοια (Ν.2335/95 άρθρ. 2 παράγρ. 1 ν. 2556/97 άρθρ. 16 παράγρ. 1). Αν ο επιλεγείς Φορέας δεν καλύπτει όλους τους κλάδους, για τους ελλείποντες τοιούτους καλύπτεται ο ασφαλισμένος υποχρεωτικώς από το Φορέα που δεν επέλεξε, εφόσον λειτουργούν οι υπόλοιποι κλάδοι σ'αυτόν. Σε μισθωτό και αυτοαπασχολούμενο, που επέλεξε φορέα υποχρεωτικής ασφαλίσεως αυτοαπασχολούμενων, επέρχεται υποχρεωτική ασφάλιση στο ΙΚΑ-TEAM ή άλλο όμοιο Ταμείο για επικουρική σύνταξη, στον ΟΑΕΔ, ΟΕΚ, ΕΕ τις εισφορές των οποίων εισπράττει το ΙΚΑ, ενδεχομένως και στον κλάδο παροχών ασθένειας σε χρήμα του Ιδρύματος, οπότε ερευνάται και η υποχρέωση καταβολής της εισφοράς 1% υπέρ του επαγγελματικού κινδύνου αν συντρέχει περίπτωση.

Πάντως **αποκλείονται της επιλογής** οι υγειονομικοί (ιατροί, φαρμακοποιοί, κτηνίατροι κλπ.) που έχουν φορέα ασφάλισης το ΤΣΑΥ και οι μηχανικοί (πολιτικοί μηχανικοί, αρχιτέκτονες, μεταλλειολόγοι κ.ά.) που ασφαλιζονται στο ΤΣΜΕΔΕ. Για τα πρόσωπα αυτά αν ασκούν παράλληλως και άλλο επάγγελμα, ή λόγω της ιδιότητός τους αυτής ασφαλιζονται και σε άλλο φορέα (π.χ. όσοι υπηρετούν σε Τράπεζες που υπάγονται και στο ειδικό Ταμείο των υπαλλήλων της, η ασφάλισή τους στα ειδικά Ταμεία ΤΣΑΥ και ΤΣΜΕΔΕ είναι υποχρεωτική και η ασφάλιση στον άλλο φορέα καθίσταται προαιρετική Ν.2084/92 άρθρ. 39 και Ν.2556/97 άρθρ. 16). Με τα δεδομένα αυτά το ενδεχόμενο της παράλληλης ασφάλισης που εξελίσσεται και σε υπερασφάλιση, δεν αποκλείεται εντελώς. Ο νομοθέτης προέβλεψε ώστε όσοι εξ αυτών επιθυμούν, να δύνανται να ασφαλισθούν προαιρετικά στο δεύτερο φορέα, ύστερα από σχετική αίτηση που πρέπει να υποβληθεί μέσα σε έξι μήνες από τότε που εμφανίζεται η δυνατότητα παράλληλης ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή ο προαιρετικά ασφαλιζόμενος υποχρεούται στην καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου, εργοδότη, Κράτους. Ευνόητο είναι ότι όταν εκλείψει η παράλληλη άσκηση δύο επαγγελμαμάτων, η αυτoασφάλιση διακόπτεται.

3.- Χρόνος ασφάλισης.

Από το Ν.2084/92 (άρθρο 40) και τον Ν.2335/95 (άρθρ. 5) ορίζονται οι εξής τρεις πηγές από τις οποίες μπορεί να προέρχεται ο **χρόνος ασφάλισης** στον κλάδο σύνταξης (κύριας και επικουρικής) των «νέων» ασφαλισμένων.

Πρώτη: Από **πραγματική** (υποχρεωτική) ασφάλιση.

Δεύτερη: Από **προαιρετική** συνέχιση της ασφαλίσεως.

Τρίτη: Από **χρόνο αναγνωριστέο** στην ασφάλιση.

Το θέμα αυτό αναλύεται στο Κεφ. ΙΙ. όπου και παραπέμπουμε. Ωστόσο, η εκεί αναφερόμενη «προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης» δεν αφορά ειδικά Ταμεία, στα οποία ο θεσμός αυτός είναι άγνωστος ως προς τους παλαιούς ασφαλισμένους.

Τουναντίο, για τους νέους ασφαλισμένους ο θεσμός της προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης καλύπτει καθένα που ασφαρίζεται σε οποιοδήποτε Ταμείο και συγκεντρώνει τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος και οι οποίες είναι:

Υποβολή σχετικής αίτησης εντός έτους από της διακοπής της υποχρεωτικής ασφαλίσεως.

Πραγματοποίηση στην υποχρεωτική ασφάλιση τουλάχιστον 1500 Ημερών Εργασίας (Η.Ε.) στο σύνολο, από τις οποίες 300 μέσα στην τελευταία πενταετία πριν από την υποβολή της αίτησης.

Να μην είναι ανάπηρος με ποσοστό 67% και άνω κατά την υποβολή της αίτησης.

Να μην υπάγεται στην ασφάλιση άλλου φορέα.

Η ασφάλιση αυτή εξομοιούται απολύτως με την υποχρεωτική και ο αναγνωριζόμενος χρόνος είναι θεμελιωτικός για λήψη των αντιστοιχών παροχών, προστιθέμενος στον προερχόμενο από την υποχρεωτική ασφάλιση. Εξάριση προέβλεψε ο ν.3029/2002 (άρθρ. 3 παρ. 1) μόνο σε ό,τι αφορά τη σύνταξη χωρίς όριο ηλικίας με 37ετή Σ.Υ. ή πραγματοποίηση 11.100 Η.Ε. στην ασφάλιση, για την οποία απαιτείται χρόνος «υποχρεωτικής» (πραγματικής) ασφάλισης. Με την αμέσως ανωτέρω επιφύλαξη, ο χρόνος προαιρετικής ασφάλισης μεταφέρεται, κατ'εφαρμογήν των περὶ διαδοχικής ασφαλίσεως διατάξεων, στον Οργανισμό που απονέμει τη σύνταξη. Ο ασφαλιζόμενος προαιρετικά υποχρεούται να καταβάλλει ολόκληρο το ποσό της εισφοράς (εργοδότης και ασφαλισμένου) των κλάδων όπου ασφαρίζεται και που αναλογεί στο μέσο όρο του μισθού του τελευταίου έτους πριν από τη διακοπή της υποχρεωτικής ασφαλίσεως, όταν πρόκειται για μισθωτό, ή στο ποσό της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία υπαγόταν κατά τη διακοπή της απασχολήσεως, όταν πρόκειται για αυτοαπασχολούμενο. Τα ποσά αυτά αναπροσαρμόζονται με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων.

Β' Εισφορές ασφάλισης

Στο θέμα των εισφορών, στους ασφαλιζόμενους για πρώτη φορά μετά την 1.1.93 υπεισέρχεται, όπως ειπώθηκε, ένας νέος σημαντικός παράγοντας. Η συμμετοχή του Κράτους στα έσοδα από εισφορές στους κλάδους συντάξεως και ασθένειας των φορέων κυρίας ασφαλίσεως μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων με τις πρόσφατες εξαιρέσεις του ΙΚΑ που ήδη σημειώσαμε. Ένα άλλο στοιχείο που διακρίνει την ασφάλιση των νεοεισερχομένων, είναι το ενιαίο ποσοστό

ασφαλίσεως που ισχύει, κατά κλάδους, για όλους τους φορείς, αδιαφόρως επαγγελματικής κατηγορίας (μισθωτοί, αυτοαπασχολούμενοι κλπ.).

Τα δύο αυτά στοιχεία, σε συνδυασμό με την καθιέρωση από τον αυτό Ν.2084/92 ίσων δικαιωμάτων στη σύνταξη (προϋποθέσεις, ύψος κλπ.) των ασφαλισμένων της κατηγορίας αυτής όλων των φορέων της χώρας, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου, καταργούν, σε προοπτική χρόνου, την αναρχία που επικρατεί και θεμελιώνουν την αρχή: **ίση επιβάρυνση για ίσα δικαιώματα**, η οποία αποτελεί τη συνισταμένη της Κοινωνικής Ασφάλισης σε κάθε ευνομούμενη Πολιτεία.

Ο νόμος, λοιπόν, αυτός, στα άρθρ. 22, 23, 32, 35 και 37 επαναπροσδιορίζει τις εισφορές για καθένα κλάδο ασφαλίσεως κυρίας και επικουρικής, στα ποσοστά που ισχύουν στο ΙΚΑ και στο ΕΤΕΑΜ αντιστοίχως, για όλους τους φορείς. Η επιβάρυνση είναι όμοια, κατά την αναλογία που ισχύει στο ΙΚΑ, και μεταξύ ασφαλισμένων και εργοδοτών, όπου υπάρχουν.

Εξαίρεση αποτελούν τα Ταμεία προσωπικού Τύπου. Διατηρούν δηλαδή τα Ταμεία αυτά το προϋπάρχον άνισο και αντιστασιακό σύστημα χρηματοδοτήσεως. Ως τίμημα δε της κρατικής αυτής εύνοιας ο νόμος όρισε ότι για όσους ασφαλιζονται στα Τ. Τύπου από την 1.1.93 και μετά, δεν θα καταβάλλεται η εισφορά του Κράτους για κύρια σύνταξη και για ασθένεια.

1.- Εισφορές επί αποδοχών.

α) Κλάδος κυρίας συντάξεως. Το συνολικό ποσοστό κυρίας ασφαλίσεως μισθωτών που ασφαλιζονται στο ΙΚΑ ή τα Ειδικά Ταμεία, ορίσθηκε, σε όσους ασφαλιζονται από 1.1.93 και μετά για πρώτη φορά σε 30%, από το οποίο:

* 6,67 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους ασφαλισμένους.

* 13,33 ποσοστιαίες μονάδες τους εργοδότες και

* 10 ποσοστιαίες μονάδες το Κράτος, με εξαίρεση το ΙΚΑ.

β) Κλάδος παροχών ασθενείας. Το συνολικό ποσοστό ασφαλίσεως των υπαγομένων σε ασφάλιση ασθενείας και μητρότητας σε φορείς ασφαλίσεως μισθωτών, διαφέρει ανάλογα με την έκταση των χορηγούμενων παροχών και των ποσοστών που ίσχυαν για τους ασφαλισμένους πριν από την 1.1.93. Ειδικότερα σε όσους ασφαλιζονται για πρώτη φορά από την εν λόγω ημερομηνία και μετά, τα ποσοστά ορίσθηκαν κατ'αρχήν ως εξής:

* 2,55 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους ασφαλισμένους.

* 5,10 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους εργοδότες.

* 3,80 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν το κράτος.

Οι επαγγελματικές αυτές εισφορές (2,55% και 5,10%) καλύπτουν αμφοτέρους τους κλάδους παροχών ασθενείας και μητρότητας: Σε είδος και σε χρήμα.

Σε περίπτωση που το ποσοστό εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη στους επί μέρους φορείς ασφαλίσεως μισθωτών κατά της ασθενείας είναι μεγαλύτερο για τους ασφαλισθέντες μέχρι 31.12.92, το μεγαλύτερο αυτό ποσοστό καταβάλλεται και για τους ασφαλιζομένους το πρώτον μετά την 1.1.93. Η διάταξη καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις εκείνες που μόνο ορισμένη κατηγορία ασφαλιζομένων έχει μεγαλύτερα ποσοστά από το σύνολο των προσώπων που ασφαλιζονται στο φορέα. Σε ό,τι αφορά το ΙΚΑ οι εξής κατηγορίες ασφαλιζομένων έχουν μεγαλύτερο κατά τι ποσοστό: Υπάλληλοι ΝΠΔΔ και οικοδόμοι.

Από τα ειδικά Ταμεία των τραπεζοϋπαλλήλων μεγαλύτερη εισφορά κλάδου ασθενείας έχουν: Ασφαλισμένου ανά 3% το: ΤΑΠ-ΕΤΒΑ, και τα Ταμεία: Ασφ. Προσ. Εμπ. Τράπεζας και Ασφ. Ασθενείας Προσ. Τραπεζών Πίστewς, Γενικής κλπ. το τελευταίο αυτό Ταμείο έχει και μεγαλύτερη εργοδοτική εισφορά.

γ) Αποδοχές - υπολογισμός. Ως αποδοχές για τον υπολογισμό των κατά τα ανωτέρω εισφορών (συντάξεως και ασθενείας) νοούνται οι πάσης φύσεως αποδοχές, εξαιρουμένων των εκτάκτων παροχών, λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαρείας ασθενείας του μισθωτού και των μελών της οικογενείας του.

Με τη γενικότητα που δίνει στην έννοια των αποδοχών η διάταξη και με τις περιοριστικώς προσδιοριζόμενες εξαιρέσεις, θέλησε να τονίσει ότι σε εισφορά υπόκειται κάθε είδος αποδοχών που καταβάλλει ο εργοδότης σε αντάλλαγμα της παρεχομένης εργασίας, αδιαφόρως ονομασίας και αιτίας καταβολής (τακτικές αποδοχές, δώρα εορτών, επιδόματα κλπ.). Έτσι, για τους "νέους" ασφαλισμένους, οι αποδοχές επί των οποίων υπολογίζονται οι εισφορές **δεν έχουν ανώτατο όριο**. Οσοδήποτε και αν είναι το ύψος τούτων, υπολογίζονται επ'αυτών οι εισφορές. Κατά το μέρος αυτό η διάταξη έχει ως δέκτη κυρίως το ΙΚΑ, οι εισφορές του οποίου, ως γνωστόν, για τους μέχρι 31.12.92 υπαχθέντες στην ασφάλιση, υπολογίζονται επί ποσού αποδοχών που δεν υπερβαίνει τον ανώτατο μισθό της εκάστοτε ισχύουσας ανωτάτης ασφαλιστικής κλάσεως.

Κατά τον αυτό τρόπο, στο απεριόριστο προς το άνω ποσό αποδοχών υπολογίζονται και οι εισφορές υπέρ ΟΑΕΔ,

ΟΕΚ, ΕΕ που συνεισπράττει το ΙΚΑ. Οι σχετικές προς το θέμα αυτό διατάξεις των οικείων φορέων ορίζουν ότι για τον υπολογισμό των εισφορών τους εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες για τις εισφορές του ΙΚΑ διατάξεις.

2.- Κρατική εισφορά.

Όπως εκτίθεται ανωτέρω, το νέο στοιχείο που χαρακτηρίζει την Κοινωνική Ασφάλιση των ασφαλιζομένων το πρώτον μετά την 1.1.93, είναι η εισφορά του Κράτους στην ασφάλιση τούτων, για τους κλάδους κυρίας συντάξεως και ασθενείας, όλων των φορέων, πλην ΙΚΑ, από 1.1.2003. Τα ποσοστά με τα οποία επιβαρύνεται το Κράτος αναφέρονται ανωτέρω, υπολογίζονται δε επί των πάσης φύσεως αποδοχών, με έναν ουσιώδη περιορισμό: "Ότι "σε καμμία περίπτωση ο υπολογισμός της εισφοράς του Κράτους δεν μπορεί να γίνεται επί αποδοχών οι οποίες υπερβαίνουν το διπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων".

Το ανώτατο αυτό ποσό διαμορφώθηκε το έτος 2003 σε 558,75 Ευρώ (εγκ. ΙΚΑ 45/2003).

Ο τρόπος αποδόσεως της εισφοράς αυτής στους οικείους φορείς ρυθμίσθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση Φ11/690/29.3.93 των Υπουργών: Εθν. Οικονομίας, Οικονομικών και ΥΠΚΑ (ΔΕΝ 1993 σελ. 547).

Με βάση αυτήν, την ευθύνη για την αναζήτηση της εισφοράς επωμίζονται οι φορείς κυρίας ασφαλίσεως (κυρίας συντάξεως ή/ και ασθενείας), για τους σε ένα έκαστο από αυτούς ασφαλιζομένους.

Ο τρόπος αυτός αποδόσεως της Κρατικής εισφοράς μπορεί να είναι απλός κατά την πρώτη εφαρμογή του μέτρου, είναι βέβαιο όμως ότι δεν θα αντέξει στο χρόνο. Η σταδιακή αύξηση των ασφαλιζομένων της υπ'όψη κατηγορίας θα επιφέρει, με μαθηματική ακρίβεια, σύγχυση από διάφορους λόγους που είναι εκ των προτέρων γνωστοί, αλλά δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί ο βαθμός επιδράσεως ενός εκάστου.

Αδιαφόρως των ανωτέρω, επί των οποίων δεν έγιναν διορθωτικές παρεμβάσεις, αξίζει να σημειωθεί σε ό,τι αφορά την απόδοση της Κρατικής εισφοράς στα Ειδικά Ταμεία κυρίας συντάξεως και ασθενείας, το Δημόσιο λαμβάνει υπ'όψη τις αποδοχές του εισαγωγικού βαθμού της υπαλληλικής ιεραρχίας ή τη χαμηλότερη δυνατή ασφαλιστική κατηγορία, στις οποίες εκ των πραγμάτων ανήκουν κατά συντριπτική πλειοψηφία οι το πρώτον ασφαλιζόμενοι μετά την 1.1.93. Δεν φαίνεται να επηρεάζει το ύψος της αποδοτές εισφοράς ή αναβάθμιση του ασφαλισμένου στη συνέχεια σε μεγαλύτερα των ανωτέρω όρια. Με τον τρόπο αυτό σε κάθε Ταμείο αποδίδεται εκ του ασφαλούς Κρατική εισφορά ολιγώτερη της πράγματι αναλογούσης.

3.- Εισφορά ΒΑΕ.

Στο καθεστώς ασφαλίσεως του ΙΚΑ, για τους μέχρι 31.12.92 ασφαλισθέντες, ως γνωστό, λειτουργούν διάφορα συνταξιοδοτικά συστήματα που προβλέπουν τη συνταξιοδότηση ορισμένων κατηγοριών εργαζομένων με μικρότερο όριο ηλικίας. Για πλείστα από τα συστήματα αυτά προβλέπεται αυξημένη εισφορά προς αντιρρόπηση της δαπάνης από την πρόωρη συνταξιοδότηση.

Στους λοιπούς εκτός από το ΙΚΑ φορείς, η πρόωρη συνταξιοδότηση αντιμετωπιζόταν με διαφορετικό τρόπο για όλους τους ασφαλιζομένους (μειωμένο όριο ηλικίας και συντάξιμη υπηρεσία ή αυξημένη συντάξιμη υπηρεσία χωρίς όριο ηλικίας κλπ.), χωρίς διαφοροποίηση στις εισφορές.

Ο Ν.2084/92 στο άρθρο 24, για τους ασφαλιζόμενους για πρώτη φορά μετά την 1.1.93, προσδιόρισε εκ νέου τις κατηγορίες εκείνες που δικαιούνται σύνταξη νωρίτερα από το 65ο έτος της ηλικίας τους και όρισε τις ειδικότερες προϋποθέσεις που απαιτούνται για κάθε κατηγορία από αυτές. Τους τραπεζοϋπάλληλους ενδιαφέρουν τα ΒΑΕ, τα οποία, όπως προκύπτει από τη διατύπωση των παρ. 3 και 4 του ως άνω άρθρου επεκτείνονται και στους άλλους, πλην του ΙΚΑ, φορείς προκειμένου για τους εισερχόμενους στην ασφάλισή τους από 1.1.93 και μετά, εφ'όσον βεβαίως εργάζονται σε εργασίες και ειδικότητες που αναφέρονται στον οικείο Κανονισμό του ΙΚΑ⁽³⁾.

Οι ειδικότητες αυτές είναι οι καθαρίστριες πλήρους απασχόλησης, οι νυκτοφύλακες, οι ηλεκτρολόγοι, οι οδηγοί φορτηγών ή επιβατηγών αυτοκινήτων και ενδεχομένως κάποιες άλλες ειδικότητες. Το πλεονέκτημα είναι ότι αυτοί δικαιούνται σύνταξη κατά πέντε έτη ενωρίτερα, ήτοι στο 60ο έτος (άνδρες - γυναίκες), με τις ειδικότερες προϋποθέσεις που αναλύονται κατωτέρω.

Από άποψη εισφορών το θέμα πραγματεύεται το άρθρο 23 του αυτού νόμου και ορίζονται σε πρόσθετο ποσοστό 3,60% στο σύνολο, εργοδ. 1,40% και ασφ. 2,20%.

4.- Εισφορά Επικουρικής ασφάλισης.

Οι εισφορές για την ασφάλιση αυτή ορίζονται σε 6% και βαρύνουν και επιμερίζονται προκειμένου για ασφάλιση **μισθωτών**, ανά 3% τον ασφαλισμένο και τον εργοδότη.

Στα ποσοστά αυτά προστίθενται και οι εισφορές **προώρου συνταξιοδότησεως** (ΒΑΕ) στους εργαζομένους σε εργασίες και ειδικότητες, εκ των οποίων 0,75 της ποσοστιαίας μονάδος, βαρύνει τον εργοδότη και 1,25 αυτής τον ασφαλισμένο.

5.-Εισφορά εφάπαξ αποζημίωσης.

Οι εισφορές για την ασφαλιστική αυτή παροχή ορίσθηκαν σε 4% και βαρύνουν αποκλειστικά τον ασφαλιζόμενο.

6.- Συνολικά ποσοστά ασφαλίσεως μισθωτών.

Με βάση τα ανωτέρω και δοθέντος ότι οι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα υπάγονται και στην ασφάλιση του ΟΑΕΔ, ΟΕΚ και Εργ. Εστίας, τα συνολικά ποσοστά ασφαλίσεως για τους ασφαλιζόμενους το πρώτον μετά την 1.1.93, χωρίς Κρατική εισφορά, διαμορφώνονται σε συνολικό ποσοστό 44,06% , από το οποίο 28,06 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τον εργοδότη και 16 τοιαύτες τον ασφαλισμένο. Η κατά κλάδο και Λογαριασμό ανάλυση των ως άνω ποσοστών, για τους ασφαλιζόμενους στο ΙΚΑ ή σε άλλα Ταμεία κυρίας ασφαλίσεως μισθωτών εμφανίζεται ως κατωτέρω:

Κλάδοι Ποσοστό %

Εργοδ. Ασφαλ. Σύν.

Παροχών ασθεν.και μητρ.σε είδος 4,30 2,15 6,45

Παροχών ασθεν.και μητρ.σε χρήμα 0,80 0,40 1,20

Συντάξεως 13,33 6,67 20,00

Σύνολο κυρίας ασφαλίσεως 18,43 9,22 27,65

ΟΑΕΔ (ανεργία κλπ.) 5,53 2,43 7,96

Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας 0,75 1,00 1,75

Εργατική Εστία 0,35 0,35 0,70

ΙΚΑ-TEAM ή άλλο επικουρ.Ταμείο 3,00 3,00 6,00

Σύνολο μικτής ασφαλίσεως 28,06 16,00 44,06

Εάν κατά τις διακρίσεις της περίπτ. 1β' ανωτέρω η εισφορά ασθενείας κάποιου φορέα είναι μεγαλύτερη των αναφερομένων αντιστοίχως στον ΠΙΝΑΚΑ, η διαφορά προστίθεται στα συνολικά ποσοστά αυτού κατά βαρυνόμενο: ασφαλισμένο, εργοδότη και σύνολο.

Αντίστροφα, στις περιπτώσεις υπαγωγής του ενδιαφερομένου μόνο στον κλάδο παροχών ασθενείας σε είδος, από τα ποσοστά του πίνακα αφαιρούνται τα αναφερόμενα στον κλάδο παροχών ασθενείας σε χρήμα.

Τέλος, στα ως άνω ποσοστά προστίθενται για την κύρια σύνταξη 3,60 ποσοστιαίες μονάδες (1,40 εργοδ. και 2,20 ασφαλ.) και 2 ποσοστιαίες μονάδες στην επικουρική (εργοδ. 0,75% και ασφ. 1,25%) για όσους υπάγονται στα ΒΑΕ, και μία μονάδα εις βάρος του εργοδότη για επαγγελματικό κίνδυνο εφόσον η επιχείρηση υπόκειται σε αυτή ή τα ποσοστά για εργασία σε υπόγειες στοές μεταλλείων κλπ.

Υποσημειώσεις Κεφ. VI.-

(2) Ν.825/78 άρθρ. 2 παράγρ. 4 στο ΙΚΑ. Π.Χ. υπάλληλος ΟΤΕ και συγχρόνως οδηγός ταξί, ασφαλίζεται στο ΤΑΠ-ΟΤΕ και στο ΙΚΑ. Ο Ν.2017/80 άρθρ. 3 εδάφ. α προβλέπει ασφάλιση στο ΤΕΒΕ του επαγγελματία κλπ., έστω και αν για άλλο επάγγελμα παραλλήλως ασκούμενο ασφαλίζεται σε άλλο Ταμείο.

(3) Βλ. Ιατρούς, Μηχανικούς ΙΚΑ, άλλων ΝΠΔΔ Τραπεζών το προσωπικό τους υπάγεται σε ειδικό Ταμείο που ασφαλίζονται σε δύο Ταμεία.

Οι υπαγόμενοι στα ΒΑΕ του ΙΚΑ αναφέρονται στα βιβλία: Φ.Χατζηδημητρίου - Γ.Ψηλού: Ασφαλιστική Νομοθεσία σε. 453-507 έκδ. ΔΕΝ και Κ. Γκανιάτσου: Κωδικοποίηση διατάξεων και οδηγιών εφαρμογής του ΚΒΑΕΙΚΑ. Βλ. Αλφαβητικό Ευρετήριο και στο ΔΕΝ 1991 σελ. 622

σαγωγικές παρατηρήσεις" παρ. Β/1

